

רשומות

הצעות חוק

4 במאי 1994

2271

כ"ג באייר התשנ"ד

עמוד

451 ..... הצעת חוק אימוץ ילדים (תיקון) (אימוץ בין-ארצי) התשנ"ד-1994

תיקונים עקיפים:

חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992

חוק האזרחות, התשי"ב-1952

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

[816] הצעת חוק אימוץ ילדים (תיקון) (אימוץ בין-ארצי) התשנ"ד-1994

1. בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981¹ (להלן - החוק העיקרי), לפני סעיף 1 תבוא הכותרת: הוספת כותרת "פרק א' אימוץ".

דברי הסבר

המדינות, כדי למנוע תופעות של חטיפת ילדים, הברחתם וסחר בהם וכן זיוף מסמכים. במספר מקרים שפורסמו ברבים, נודע על מעורבותם של ישראלים. בין ביוזעין ובין בלא-יוזעין, בפרשיות אימוץ בלתי-תוקיות; במקרה אחר אף ציווח בית המשפט העליון על ההזרת ילדה לרשות אמה הטבעית בארץ מוצאה לאחר למעלה משנה מהיום שהילדה הגיעה לישראל (בג"צ 243/88 קונסלוס נ' תורג'מן פ"ד מה(2) 626). החקיקה המוצעת מכוונת למנוע תקלות באימוץ בין-ארצי, תוך הגברת שיתוף הפעולה הבין-לאומי בתחום זה ולסלול את הדרך לאשרור האמנה בידי ישראל.

מבוא

בשנים האחרונות הולך וגדל מספר המשפחות הישראליות המאמצות ילדים מחוץ לישראל. מאחר שאין בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981, כל התייחסות לענין זה, מוצע לתקן את החוק ולקבוע את ההסדר החוקי לאימוץ הבין-ארצי. ההסדר המוצע מושתת במהותו על האמנה הבינלאומית בדבר ההגנה על ילדים ושיתוף הפעולה לגבי אימוץ בין-ארצי, אשר נחתמה בהאג בחודש מאי 1993 (להלן - האמנה). המגמה של האמנה היא להסדיר את האימוץ הבין-ארצי באמצעות רשויות מוסמכות של

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 293.

"פרק ב': אימוץ בין-ארצי

28א. (א) תושב ישראל המבקש לאמץ ילד שהוא תושב של מדינת חוץ (להלן – אימוץ בין-ארצי), רשאי להגיש בקשה לפקיד הסעד שהוסמך לפי סעיף 28 (להלן, בטעמים 28א עד 28ט – פקיד הסעד) לקבל ילד לביתו בכוונה לאמצו באימוץ בין-ארצי.

בקשה לאימוץ
בין-ארצי
באמצעות פקיד
סעד

(ב) קבע פקיד הסעד, כי המבקש מתאים לאמץ ילד באימוץ בין-ארצי, יעביר לרשות המוסמכת של מדינת החוץ תסקיר ובו פרטים אלה:

- (1) זהותו של המבקש;
- (2) כשירותו והתאמתו להיות הורה מאמץ;
- (3) רקעו המשפחתי ומצבו הרפואי בעבר ובהווה;
- (4) סביבתו החברתית;
- (5) הסיבות לבקשתו לאמץ ילד באימוץ בין-ארצי;
- (6) יכולתו לאמץ ילד באימוץ בין-ארצי;
- (7) יכולתו לטפל בילדים בעלי צרכים שונים;
- (8) פרטים אחרים שייקבעו בתקנות.

28ב. פקיד הסעד יסכים בכתב למסירה של ילד למבקש לפי סעיף 28א למטרת אימוץ בין-ארצי, אם הרשות המוסמכת של מדינת החוץ עשתה כל אלה, והסכימה למסירת הילד למבקש:

מסירה למטרת
אימוץ בין-ארצי
באמצעות פקיד
סעד

- (1) קבעה כי מסירת הילד לאימוץ בידי המבקש היא לטובתו של הילד;
- (2) העבירה לפקיד הסעד תסקיר על הרקע של הילד, ככל הידוע, לרבות הפרטים המותרים לגילוי לפי דיני מדינת החוץ בדבר זהותו ומשפחתו, סביבתו החברתית, מצבו הרפואי בעבר ובהווה, וצרכים מיוחדים שלו;
- (3) אישרה כי התקיימו ההוראות של פסקת משנה (א) או (ב):
  - (א) (1) ניתנו בכתב, מרצון חופשי, מדעת וללא תמורה כל ההסכמות הרלוונטיות לאימוץ על פי דיני מדינת החוץ;

ד ב ר ו ה ס ב ר**לסעיפים 28א ו-28ב המוצעים**

מוצע לפרש בחוק את התנאים שנקבעו באמנה לאימוץ באמצעות הרשויות המרכזיות. תנאים אלה מכוונים להבטיח התאמה בין מי שמבקש לאמץ לבין הילד המועמד לאימוץ. בנוסף לכך, יש לוודא כי ההורים מלידה נתנו הסכמתם מדעת למסירת הילד לאימוץ, או כי הילד ניתן לאימוץ אף באין הסכמת ההורים בהתאם לדיני מדינת החוץ.

סעיף 2 לפי ההצעה יהיו דרכים חוקיות לאימוץ ילדים מחוץ לישראל. המנגנון המרכזי לאימוץ הבין-ארצי יהיה באמצעות "רשות מרכזית", אשר תעבוד בקשר עם רשויות מקבילות במדינות החוץ בהתאם להוראות האמנה. יחד עם זאת, מוצע להשאיר אפשרות של אימוץ עצמאי על ידי פרטים בארצות שאינן צד לאמנה.

(2) הוסברו להורי הילד התוצאות של האימוץ, ובמיוחד מידת הניתוק של הקשר המשפטי בין הילד לבין משפחתו מלידה;

(3) הסכמת האם ניתנה לאחר הלידה;

(4) ובל הסכמות כאמור בפסקת משנה זו הינן בתוקף בעת מתן האישור;

(ב) אם הורי הילד, או אחד מהם, לא נתנו הסכמתם לאימוץ – כי דיני אותה מדינה מאפשרים את אימוץ הילד אף ללא הסכמתם.

(4) אישרה כי הילד נתן את הסכמתו לאימוץ בכתב, מרצון הופשי, מדעת וללא תמורה לאחר שהוסברו לו תוצאותיו, והכל במידה שהסכמתו לאימוץ דרושה לפי דיני מדינת החוץ ובהתחשב בגילו ובמידת בגרותו; פקיד הסעד לא יסכים למסירה של ילד שמסוגל להבין בדבר בניגוד לרצונו, אף אם הסכמתו אינה דרושה לפי דיני מדינת החוץ.

228. (א) ראה פקיד הסעד כי המשך סמיכותו של הילד על שולחן המבקש למטרת מתן צו אימוץ איננו לטובת הילד, יקבע את מקום הימצאו של הילד וינקוט כל אמצעי זמני הדרוש להגנה על שלום הילד, ולאחר התייעצות עם הרשות המוסמכת של מדינת החוץ, רשאי הוא למסור את הילד לאדם אחר בישראל שהסכים לקבלו בכיתו בכוונה לאמצו.

(ב) לא נתאפשרה מסירתו של הילד לאדם אחר כאמור בסעיף קטן (א), רשאי פקיד הסעד, בתיאום עם הרשות המוסמכת של מדינת החוץ, לגרום להחזרתו של הילד לאותה מדינה ולידי אותה רשות מוסמכת.

(ג) פעולה לפי סעיף קטן (א) טעונה אישור מראש של בית המשפט; ראה פקיד הסעד כי נשקפת סכנה תכופה לילד או שהוא נזקק לטיפול שאינו סובל דיחוי, רשאי הוא לנקוט פעולה כאמור אף ללא אישור מראש של בית המשפט, ובלבד שהביא, ללא דיחוי, את העניין לפני בית המשפט ויפעל כפי שיהליט בית המשפט.

(ד) הגיע הילד לגיל ולרמת בגרות שבהם מן הראוי להביא בחשבון את השקפותיו, לא יינקטו פעולות לפי סעיף זה אלא לאחר שפקיד הסעד או בית המשפט, לפי הענין, בירר את רצונו של הילד, או, בנסיבות המתאימות, לאחר שהילד נתן הסכמתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 228 המוצע

שקליטת הילד בבית המאמצים לא הצליחה, הילד יועבר לאימוץ אצל משפחה אחרת, או יוחזר לארץ המוצא שלו. הכל בתיאום ובהתייעצות עם הרשות המוסמכת של מדינת המוצא. בכ"צ 415/89 אלון נ' השירות למען הילד (פ"ד מגג) (2786) נדון מקרה מצער של אימוץ בין-ארצי, שבו החזירו מאמצים למוסד בדרום אמריקה שתי תינוקות שנתגלו אצלן מומים מולדים. המעורבות המוצעת של "רשויות מוסמכות" מכוונת למנוע מקרים מעין אלה.

טובת הילד היא במרכזם של דיני האימוץ, מוצע לתת בידי פקיד הסעד סמכויות מתאימות לטיפול במקרים מיוחדים שבהם מתברר כי מסירת הילד לאימוץ אצל אדם מסוים לא עלתה יפה. אם הילד הגיע לישראל בלי צו אימוץ ממדינת המוצא, הרי שבתקופת המבחן של ששת החודשים הקודמים למתן צו אימוץ על ידי בית משפט בישראל (סעיף 228 המוצע), תהיה הרשות המרכזית מוסמכת, באישור בית משפט, לנקוט אמצעי חירום להגנה על שלום הילד. במקרה

<p>728. (א) בית משפט רשאי לתת צו לאימוץ של ילד שהוא תושב של מדינת חוץ על ידי המבקש לאמצו (להלן – צו לאימוץ בין-ארצי). לאחר שנוכח כי נתקיימו כל התנאים האמורים בסעיף 228ב, וכי הילד היה סמוך על שולחן המבקש לפחות שישה חודשים לפני מתן הצו, כאמור בסעיף 6.</p>	<p>צו לאימוץ בין-ארצי על-ידי בית משפט בישראל</p>
<p>(ב) בית המשפט רשאי לתת צו לאימוץ בין-ארצי אף אם לא נתקיים תנאי מן התנאים האמורים בסעיף קטן (א), בנסיבות מיוחדות ומטעמים שיירשמו, ובלבד שנוכח כי הדבר דרוש לטובת הילד.</p>	
<p>728. הוגשה בקשה לאימוץ בין-ארצי באמצעות פקיד הסעד לפי סעיף 228א, ונמסר למבקש ילד שהוא תושב של מדינת חוץ למטרת אימוץ בהתאם להוראות סעיף 228ב, והרשות המוסמכת של מדינת החוץ אישרה כי בית המשפט או רשות מינהלית באותה מדינה נתנו פסק דין או צו לאימוץ הילד על ידי המבקש, וכי האימוץ הוא סופי, יהיה דינו של האימוץ כדין אימוץ על פי חוק זה ממועד קבלת האישור של הרשות המוסמכת, או מן המועד שבו נמסר הילד למבקש, לפי המאוחר.</p>	<p>אימוץ בין-ארצי מכוח הדין</p>
<p>728. אימץ תושב ישראל ילד שהוא תושב של מדינת חוץ שלא באמצעות פקיד הסעד, על פי פסק דין או צו לאימוץ שנתנו בית משפט או רשות מינהלית באותה מדינה, ומשרד החוץ של מדינת החוץ אישר כי האימוץ הוא סופי ונעשה כדין לפי חוקי אותה מדינה, לרבות לענין ההסכמות הנדרשות, רשאי המאמץ לפנות לבית המשפט בישראל; בית המשפט בישראל רשאי להכיר בפסק הדין או בצו לאימוץ, זולת אם הוא נוגד את תקנת הציבור בישראל או את טובת המאומץ, ומשהוכר – יהיה דינו של האימוץ כדין אימוץ על פי חוק זה.</p>	<p>אימוץ בין-ארצי לפי פסק חוק שלא באמצעות פקיד סעד</p>
<p>728. אימוץ בין-ארצי לפי סעיפים 728א או 728 יירשם בפנקס האימוצים המתנהל לפי סעיף 29.</p>	<p>ירישום אימוץ בין-ארצי</p>
<p>728. (א) לא יימסר ילד שהוא תושב ישראל למטרת אימוץ מחוץ לישראל, אלא אם כן נתקיימו תנאים אלה:</p>	<p>הרדיות</p>

ד ב ר י ה ס ב ר

הוא נוגד את תקנת הציבור או את טובת המאומץ, יש צורך להשאיר שסתום של בקרה בידי בית המשפט, כדי למנוע מעשים בלתי-יחוקיים.

לסעיף 728 המוצע

אימוץ שנעשה מכוח צו שנתנו בית משפט או רשות מינהלית מוסמכת במדינת המוצא של הילד, יירשם בפנקס האימוצים כמו אימוץ שנעשה מכוח צו של בית משפט בישראל.

ילד שאומץ באימוץ בין-ארצי על ידי מאמץ ישראלי, באחת מן הדרכים האפשריות על פי החוק המוצע, יהיה אף הוא אזרח ישראלי (סעיף 10 להלן).

לסעיף 728ח המוצע

לפי המוצע, ההוראות המתחייבות מהאמנה יחולו גם על מסירה של ילדים ישראליים לאימוץ מחוץ לישראל. זאת על פי התנאים המפורטים בסעיף.

לסעיפים 728 ו-728ה המוצעים

אם האימוץ סודר באמצעות הרשויות המרכזיות, יכול צו האימוץ להינתן על ידי בית משפט או רשות מינהלית במדינת המוצא של הילד, או על ידי בית משפט בישראל. אם ניתן הצו במדינת המוצא, ייחשב הילד כאילו אומץ לפי החוק בישראל (סעיף 728 המוצע). ובלבד שמסירת הילד נעשתה באמצעות הרשויות המוסמכות ובתנאים שקובעת האמנה. אם לא ניתן צו במדינת המוצא, מוצע להסמיך את בית המשפט המחוזי לתת את הצו, לאחר שהילד היה סמוך על שולחן המאמצים במשך שישה חודשים לפחות (סעיף 728 המוצע).

לסעיף 728 המוצע

אם הילד אומץ על פי פסק-דין סופי של מדינת המוצא, אך שלא באמצעות הרשויות המוסמכות, מוצע לחייב את המאמצים לפנות לבית המשפט בישראל כדי שיתן הכרה לאימוץ. בית המשפט יכיר באימוץ אלא אם כן

(1) הודו הילד נתנו הסכמתם למסירת הילד לאימוץ בין-ארצי באופן האמור בסעיף 28ב(4), או שהילד הוכרז כבר-אימוץ לפי סעיף 13;

(2) המסירה היא באמצעות פקיד הסעד;

(3) פקיד הסעד שקל את האפשרות של מסירת הילד לאימוץ בישראל וקבע שטובתו של הילד להיות מאומץ באימוץ בין-ארצי;

(4) פקיד הסעד מסר לרשות המוסמכת של המדינה שבה יש כוונה לאמץ את הילד (להלן - המדינה המקבלת) תסקיר ובו הפרטים האמורים בסעיף 28ב(3), לרבות פרטים בדבר חינוכו של הילד ורקעו האתני, הדתי והתרבותי;

(5) פקיד הסעד קיבל מן הרשות המוסמכת של המדינה המקבלת תסקיר על מי שמבקש לקבל את הילד לביתו בכוונה לאמצו, ובו הפרטים האמורים בסעיף 28א(ב);

(6) פקיד הסעד קבע כי מסירת הילד לאימוץ אצל המבקש היא לטובתו של הילד.

(ב) מלאו לילד תשע שנים, או שטרם מלאו לו תשע שנים אך הוא מסוגל להבין בדבר, לא יימסר הילד למטרת אימוץ מחוץ לישראל אצל מי שמבקש לאמצו אלא אם כן הביע בכתב, באופן חופשי, מדעת וללא תמורה, ולאחר שהוסברו לו תוצאות האימוץ, את רצונו להיות מאומץ על ידי אותו מבקש.

28ט. (א) מבלי לגרוע מהוראת כל דין, לא תותר כניסה לישראל של ילד שהוא תושב של מדינת חוץ למטרת אימוץ בין-ארצי אלא אם כן נתקיים אחד מאלה:

כניסה לישראל ויציאה ממנה

(1) פקיד הסעד אישר כי הכניסה היא למטרת אימוץ בהתאם להוראות חוק זה;

(2) באימוץ לפי סעיף 28 - משרד החוץ של מדינת החוץ אישר כי האימוץ הוא סופי ונעשה כדין לפי דיני אותה מדינה.

(ב) פקיד הסעד יעשה כל הנדרש להבטיח את הכניסה כדין לישראל של ילד שמבקשים לאמצו בישראל לפי סעיף 28א, וכן את היציאה כדין מישראל של ילד שמבקשים למסרו לאימוץ מחוץ לישראל, ובלבד שנתקיימו התנאים האמורים בסעיף 28ב או 28ה, לפי העניין.

28י. שר העבודה והרווחה יסמיך פקיד סעד כאמור בסעיף 36 להיות הרשות המרכזית המוסמכת לענין אימוץ בין-ארצי, על פי אמנת האג בדבר ההגנה על

הסמכת רשות מרכזית לאימוץ בין-ארצי

ד ב ר ו ה ס ב ר

לסעיף 28 המוצע

מוצע להסמיך פקיד סעד לפי חוק אימוץ ילדים - כלומר, השירות למען הילד שבמשרד העבודה והרווחה - להיות הרשות המרכזית לצורך אימוץ בין-ארצי לפי האמנה

לסעיף 28 המוצע

כאשר אימוץ בין-ארצי נעשה באמצעות הרשות המרכזית, היא תהיה אחראית, בין היתר, להבטיח את הכניסה של הילד לישראל, או יציאתו ממנה, לפי העניין.

ילדים ושיתוף הפעולה לגבי אימוץ בין-ארצי, 1993², (להלן בפרק זה – הרשות המרכזית המוסמכת).

28 יא. (א) שר המשפטים ושר העבודה והרווחה רשאים, בהמלצת הרשות המרכזית המוסמכת, לאשר לעמותה הרשומה בישראל לפי חוק העמותות, התש"ם-1980³, לפעול בתחום האימוץ הבין-ארצי במתן שירותי מידע, תמיכה וייעוץ לציבור (להלן – עמותה מוכרת), אם נתקיימו בה אלה:

עמותה מוכרת

(1) מטרתה העיקרית היא לפעול בתחום האימוץ הבין-ארצי כאמור;

(2) מנהליה ועובדיה הם בעלי כישורים מקצועיים מתאימים לעבודה בתחום האימוץ הבין-ארצי;

(3) מנהליה הינם אזרחי ישראל או תושבי קבע בישראל.

(ב) אישור של עמותה כאמור בסעיף קטן (א) יפורסם ברשומות.

(ג) הרשות המרכזית המוסמכת רשאית להמליץ לשרים לבטל אישור שנתנו לעמותה, בהתחשב בעבר פלילי או בהתנהגות בלתי הולמת של מנהלי העמותה או עובדיה.

(ד) עמותה מוכרת תהיה נתונה לפיקוח של הרשות המרכזית המוסמכת לענין הפעלתה ומצבה הכספי, והיא תפעל במסגרת הגבולות שתקבע הרשות.

(ה) שר המשפטים ושר העבודה והרווחה רשאים לבטל את האישור שנתנו לעמותה אם השתנו התנאים האמורים בסעיף קטן (א) או אם העמותה לא מילאה אחר ההוראות או התנאים שקבעה הרשות המרכזית המוסמכת, או מהמת הרשעתם במשפט פלילי של מנהליה או עובדיה של העמותה, או מהמת התנהגותם הבלתי הולמת; ובלבד שאישור העמותה לא יבוטל אלא אם כן נמסרה למנהל העמותה הודעה על כוונת השרים לעשות כן, וניתנה לו הזדמנות לטעון טענותיו.⁴

3. לפני סעיף 29 לחוק העיקרי תבוא הכותרת: "פרק ג': הוראות כלליות".

4. האמור בסעיף 32 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

ההכרה בעמותה תיעשה על ידי שר המשפטים, הממונה על ביצוע החוק, ועל ידי שר העבודה והרווחה, שבמשרדו פועלים פקידי הסעד לפי חוק אימוץ ילדים. מנהלי העמותה ועובדיה יידרשו להיות בעלי הכישורים המקצועיים המתאימים. כמו כן, העמותה תהיה כפופה לפיקוח של הרשות המרכזית בקשר להפעלתה ולמצבה הכספי, ברוח הוראות האמנה.

הבינלאומיות. אדם שיבקש לאמץ ילד באימוץ בין-ארצי, יגיש בקשה מתאימה לרשות המרכזית, שהיא נושאת באחריות למילוי הוראות האמנה. תסקירים על הילד ועל המבקשים לאמץ יוחלפו בין הרשויות המרכזיות, והמסירה של הילד תיעשה רק לאחר שהסכימו לכך שתי הרשויות, ולאחר שכל ההסכמות הדרושות לאימוץ לפי דין מדינת החוק, ניתנו מרצון חופשי, מדעת וללא תמורה.

לסעיף 28 יא המוצע

סעיפים מוצע להרחיב את האיסורים הפליליים 4 ו-5 הקיימים בחוק אימוץ ילדים, על מנת שיחולו גם על פעולות שנעשו בקשר לאימוץ של ילד מחוץ לישראל. הכוונה היא לאסור קבלת תמורה בכסף או בשווה-כסף, שאיננה תשלום עבור הוצאות או שירותים מקצועיים,

מוצע לאפשר לעמותות, הפועלות שלא למטרות רווח, לתת שירותי מידע, תמיכה וייעוץ בקשר לאימוץ בין-ארצי.

² כתבי אמנה 1026, עמ' 43.

³ ס"ח התש"ם, עמ' 210; התשנ"ב, עמ' 193.

"(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שהציע, נחן, כיקש או קיבל תמורה בכסף או בשווה כסף עבור הוצאות או שירותים מקצועיים בקשר לאימוץ בין-ארצי."

5. במקום סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 33

33. המוסר, מקבל או מחזיק ילד למטרת אימוץ, אימוץ בין-ארצי או אימוץ מחוץ לישראל באחד מאלה, דינו – מאסר שנתיים:

(1) שלא לפי צו של בית משפט כאמור בסעיפים 1 ו-28ד;

(2) שלא לפי פסק דין או צו של בית משפט או של רשות מינהלית של מדינת חוץ כאמור בסעיפים 28 ו-28ז;

(3) שלא באמצעות פקיד סעד כאמור בסעיפים 12 ו-28ח."

6. בסעיף 34 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 34

(1) בסעיף קטן (א), המלים "שלא כרין" – יימחקו;

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לענין פרק ב'."

7. בסעיף 36 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא: תיקון סעיף 36

"(ג) שר העבודה והרווחה רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, להתקין תקנות בדבר הגשת הבקשה להיות מאמץ והטיפול בה."

8. אחרי סעיף 36 לחוק העיקרי יבוא: הוספת סעיף 36א

36א. (א) מי שרואה עצמו נפגע מהחלטה שק פקיד סעד בקשר לקביעת כשירותו להיות מאמץ או התאמתו לאמץ ילד באימוץ בין-ארצי, רשאי לערור על החלטה לפני ועדת ערר של שלושה, שימנה שר המשפטים בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה.

(ב) החברים בוועדת הערר יהיו משפטן, עובד סוציאלי, ופסיכולוג או פסיכיאטר, ובלבד שלפחות אחד מהם לא יהיה עובד המרינה; המשפטן יכהן כיושב ראש הוועדה."

9. בתוספת לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992⁴, בסופה יבוא: תיקון חוק בתי דין מינהליים

"16. ועדת ערר לפי סעיף 36 לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981."

10. אחרי סעיף 4 לחוק האזרחות, התשי"ב-1952⁵, יבוא: תיקון חוק האזרחות

4. אומץ ילד קטין שהוא תושב של מדינת חוץ, באימוץ בין-ארצי, כשאביו או אמו המאמצים הינם אזרחים ישראליים, יהיה המאומץ לאזרח ישראלי מן יאזרחות מכות אימוץ

ד ב ר י ה ס ב ר

מוסמכת לבחון החלטות של פקידי סעד לפי החוק, הן לגבי אימוץ בתוך ישראל והן לגבי אימוץ בין-ארצי, כפי שהמליץ בין המשפט העליון בפסק הדין בענין אלון הנ"ל. החברים בוועדת הערר יהיו משפטן, עובד סוציאלי, ופסיכולוג או פסיכיאטר. ועדת הערר תפעל בהתאם להוראות חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, ועל החלטתה תהיה זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי כדן יחיד.

לאיסור על פעולת תיווך למטרת אימוץ בין-ארצי שלא לפי הוראות החוק, ולאיסור על גילוי מידע מזהה לגבי מאומצים ומאמצים.

סעיפים 8 ו-9 לסעיף 36 המוצע

מוצע להקים בחוק ועדת ערר שתהיה

⁴ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

⁵ ס"ח התשי"ב, עמ' 146; התשמ"ח, עמ' 12.

המועד של האימוץ לפי הוראות אחד הסעיפים 228, 228 או 128 לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.

11. בסעיף 13א(ג) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962⁶, במקום המלים "בשנה שקדמה" ובוא "בששת החודשים שקדמו". תיקון חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות

12. (א) תושב ישראל אשר קיבל לביתו, לפני תחילת תוקפו של חוק זה, ילד שהוא תושב של מדינת חוץ, ככוונה לאמצו, על פי פסק דין או צו לאימוץ שנתנו בית משפט או רשות מינהלית באותה מדינה, חייב למסור לפקיד הסעד הודעה על כך, תוך שנה מיום תחילתו של חוק זה; ההודעה תכלול את הפרטים הדרושים לדישום האימוץ בפנקס האימוצים לפי סעיף 29 לחוק העיקרי, והרשם שמונה לפי אותו סעיף ירשום את הפרטים לפי ההודעה; נמסרה ההודעה כאמור לפקיד הסעד לאחר עבור שנה מיום תחילתו של חוק זה, רשאי הרשם לרשום את האימוץ בפנקס האימוצים לאחר שניתן לכך אישור מאת בית המשפט המחוזי.

(ב) עברו שלוש שנים מיום כניסתו לישראל של ילד שאימוצו נרשם כאמור בסעיף קטן (א), יהיה דינו של האימוץ בדין אימוץ שנעשה על פי החוק העיקרי כנוסחו על פי חוק זה, ובלבד שתוך תקופה זו לא נתעוררה שאלה בדבר חוקיות האימוץ או תוקפו, ושאינן הדבר נוגד את טובת המאומץ.

(ג) אין בהוראת סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לבטל את האימוץ לפי סעיף 19 לחוק העיקרי.

(ד) קיבל תושב ישראל לביתו, לפני תחילת תוקפו של חוק זה, ילד שהוא תושב של מדינת חוץ ככוונה לאמצו, ואין בידו פסק דין או צו לאימוץ שנתנו בית משפט או רשות מינהלית באותה מדינה, רשאי בית המשפט המחוזי לתת צו לאימוץ הילד על ידי אותו תושב, אם רשות מוסמכת של מדינת החוץ אישרה, כי הורי הילד נתנו הסכמתם לאימוץ, או כי ניתן לאמץ את הילד אף באין הסכמת ההורים או אחר מהם לפי דין אותה מדינה, ובלבד שאין הדבר נוגד את טובת המאומץ.

(ה) שהה ילד בישראל למעלה מחמש שנים בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ד), רשאי בית המשפט המחוזי לתת צו לאימוץ הילד על ידי מי שקיבלו לביתו, אם נוכח כי ניתן להכריזו על הילד ככריאימוץ לפי סעיף 13, ובלבד שאין הדבר נוגד את טובת המאומץ.

ד ב ר י ה ס ב ר

ייתכן שיהיו מקרים שבהם לא יהיה בידי ההורים פסק דין או צו לאימוץ הילד ממדינת החוץ. מוצע להסמיך את בית המשפט המחוזי לתת עתה צו אימוץ, אם רשות מוסמכת של מדינת החוץ נתנה אישור כי ההורים מלידה הסכימו לאימוץ, או כי ניתן לאמץ את הילד גם ללא הסכמתם לפי דין מדינת החוץ. בנוסף, אם עברו למעלה מחמש שנים מאז כניסת הילד לישראל, יהיה בית משפט מחוזי מוסמך להכריז על הילד ככריאימוץ, ולתת צו לאימוצו ללא הסכמת ההורים מלידה אם התקיימה עילה הקיימת בחוק אימוץ ילדים לגבי אימוץ בישראל. אם עברה תקופת זמן כה ממושכת, הרי ששיקולים של טובת הילד יכריעו בדרך כלל בעד מתן תוקף משפטי למצבו המשפחתי, אלא אם כן מדיברו במעשה פלילי מזבהק.

בכל מקרה, מוצע לשמור על הסמכות של בית משפט לבטל את האימוץ על סמך נסיבות שלא היו ידועות בעת מתן הצו, שכן אין כוונה לתת הכשר למעשים פליליים.

סעיף 11 מוצע להתאים את אורך תקופת המבחן לפי החוק לאורך תקופת המבחן לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, בקשר לבקשה של הורים מאמצים להמרת דת של הילד המאומץ, ולהעמידה על שישות חודשים.

סעיף 12 לפי הערכות מסוימות, נמצאים היום בישר" אל כמה אלפי ילדים אשר אומצו במדינות חוץ במרוצת השנים, ושמעמדם המשפטי אינו לגמרי ברור. בהנחה שבמרבית המקרים אכן נעשה אימוץ חוקי במדינת החוץ ובהסכמת ההורים מלידה, מוצע לאפשר את הסדרת מעמדם של הילדים על ידי רישומם בפנקס האימוצים (בנוסף לחובת הרישום במרשם האיבולוסין) על סמך פסק דין או צו של בית משפט או של רשות מינהלית במדינת המוצא. הרישום ייעשה באמצעות פקיד הסעד, אם עברו שלוש שנים מיום כניסתו של הילד לישראל, ולא התעוררה שאלה בקשר לחוקיות האימוץ, הוא ייחשב כאימוץ כשר לכל דבר וענין.

⁶ ס"ה התשכ"ב, עמ' 120; התשמ"ה, עמ' 81.